

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ**

**Αριθμός γνωμοδότησης 124 / 2024
ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
ΤΜΗΜΑ Α΄**

Συνεδρίαση της 25^{ης} Νοεμβρίου 2024

Σύνθεση:

Προεδρεύουσα: Στυλιανή Χαριτάκη, Αντιπρόεδρος ΝΣΚ.

Μέλη: Γεώργιος Γρυλωνάκης, Αντιπρόεδρος ΝΣΚ, Διονύσιος Χειμώνας, Αντώνιος Αντωνίου, Σπυρίδων Μαυρογιάννης, Ελένη Λευθεριώτου, Εμμανουέλα Πανοπούλου, Ουρανία Πατσοπούλου, Γεωργία Παπαδάκη, Θωμαΐς Κουρτέση, Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους.

Εισηγήτρια: Γεωργία Παπαδάκη, Νομική Σύμβουλος του Κράτους

Αριθμός ερωτήματος: Το έγγραφο με αριθμ. πρωτ. 2/96296/ΔΕΠ/2023/26-4-2024 του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών /Γενική Γραμματεία Δημοσιονομικής Πολιτικής/Γενικό Λογιστήριο του Κράτους/Γενική Διεύθυνση Δημοσιονομικής Πολιτικής και Προϋπολογισμού/Διεύθυνση Εισοδηματικής Πολιτικής.

Περίληψη ερωτήματος: Ερώτημα: Ερωτάται αν, σε περιπτώσεις μετακίνησης εκτός έδρας στο εσωτερικό της επικράτειας του αστυνομικού προσωπικού που εκτελεί καθήκοντα συνοδείας ασφαλείας εφαρμόζονται, ως προς το ύψος της ημερήσιας αποζημίωσης, οι διατάξεις του άρθρου 9 του ν. 2685/1999 ή αυτές του άρθρου 11 της υποπαραγράφου Δ.9 της παραγράφου Δ του άρθρου 2 του ν. 4336/2015.

Εισηγήτρια: Γεωργία Παπαδάκη, Νομική Σύμβουλος του Κράτους

Ιστορικό

1. Η Γενική Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού, με το από 26-9-23 ηλεκτρονικό μήνυμα προς τη Διεύθυνση Εισοδηματικής Πολιτικής του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, ζήτησε διευκρινίσεις σχετικά με το ύψος της ημερήσιας αποζημίωσης που μπορεί να καταβληθεί στο αστυνομικό προσωπικό που έχει διατεθεί για την ασφάλεια της πολιτικής ηγεσίας του εν λόγω Υπουργείου σε περίπτωση μετακινήσεων εκτός έδρας. Ακολούθησε η υποβολή του παραπάνω ερωτήματος στο οποίο διατυπώνεται η άποψη του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους, σύμφωνα με την οποία, εφόσον, μέχρι την έκδοση του προεδρικού διατάγματος του άρθρου 15 του Κεφαλαίου Β΄ της υποπαραγράφου Δ9 της παρ. Δ΄ του άρθρου 2 του ν. 4336/2015 εξακολουθεί να ισχύει το νομοθετικό καθεστώς που ίσχυε κατά τις 31-12-2015, η προβλεπόμενη ημερήσια αποζημίωση που δύναται να καταβληθεί στο εν λόγω προσωπικό καθορίζεται από τις διατάξεις του άρθρου 9 του ν. 2685/1999.

2. Περαιτέρω, σύμφωνα με αριθμό 25544/8-7-2024 έγγραφο του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη/Δ/νση Ελέγχου, Εκκαθάρισης και Πληρωμής Δαπανών, για τα στελέχη της ΕΛ.ΑΣ. ισχύουν οι διατάξεις του άρθρου 9 του ν. 2685/1999 ως προς το ύψος της ημερήσιας αποζημίωσης εσωτερικού καθώς και η με αριθμ. 2/720000/0022/4-12-2001 ΚΥΑ (Β΄ 1701), όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει. Μέχρι την έκδοση του π.δ/τος του άρθρου 15 του Κεφαλαίου Β΄ της υποπ. Δ9 της παρ. Δ΄ του άρθρου 2 του ν. 4336/2015, για την ημερήσια αποζημίωση του προσωπικού της Ελληνικής Αστυνομίας η παραπάνω Υπηρεσία του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη εφαρμόζει το άρθρο 9 του ν. 2685/99 και όχι τις διατάξεις του άρθρου 11 της υποπ. Δ9 της παρ. Δ΄ του άρθρου 2 του ν. 4336/2015.

3. Συναφώς, η ερωτώσα υπηρεσία διευκρίνισε, στο από 23-7-2024 ηλεκτρονικό μήνυμά της, ότι η αναγκαιότητα του ερωτήματος προέκυψε μετά από τη διαπίστωση ότι οι αρμόδιες υπηρεσίες διαφόρων φορέων καταβάλλουν στο αστυνομικό προσωπικό που εκτελεί καθήκοντα ασφαλείας την οριζόμενη στις διατάξεις του άρθρου 11 του ν. 4336/2015 ημερήσια αποζημίωση και όχι την προβλεπόμενη στο ν. 2685/1999, απέστειλε δε ενδεικτικά, μετά από έρευνα στη ΔΙΑΥΓΕΙΑ, τρεις τέτοιες αποφάσεις ανάληψης υποχρέωσης, από τις οποίες

προκύπτει η καταβολή της ημερήσιας αποζημίωσης που προβλέπεται στο άρθρο 11 της υποπ. Δ9 της παρ. Δ΄ του άρθρου 2 του ν. 4336/2015.

Νομοθετικό πλαίσιο

Στο άρθρο 156 παρ. 1 και 8 του πδ 141/1991 «Αρμοδιότητες οργάνων και υπηρεσιακές ενέργειες του προσωπικού του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης και θέματα οργάνωσης Υπηρεσιών» (Α΄58) ορίζεται:

«Συνοδείες ασφαλείας προσώπων

1. Συνοδείες ασφαλείας για την προστασία προσώπων παρέχονται υποχρεωτικά:

α. Στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας και στα μέλη της οικογένειάς του που συνοικούν με αυτόν.

β. Στον Πρωθυπουργό και στα μέλη της οικογένειάς του που συνοικούν με αυτόν.

γ. Στον Πρόεδρο της Βουλής.

δ. Στα μέλη της Κυβέρνησης και στους Αρχηγούς αναγνωρισμένων, κατά τον Κανονισμό της Βουλής, κομμάτων.

ε. Στους Αρχηγούς και τα επίσημα πρόσωπα ξένων Κρατών, όταν επισκέπτονται τη Χώρα μας, εφόσον συντρέχουν ειδικοί λόγοι ασφαλείας.

στ. Στον Πρόεδρο και τον Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου, τον Πρόεδρο του Συμβουλίου της Επικρατείας και τον Πρόεδρο του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

ζ. Στους εισαγγελείς, ανακριτές και δικαστές που χειρίζονται ειδικές υποθέσεις,

8. Το αστυνομικό προσωπικό που διατίθεται για τη συνοδευτική ασφάλεια προσώπων επιλέγεται από κατάλληλα εκπαιδευμένο προσωπικό της Ελληνικής Αστυνομίας και δεν εκτελεί άλλα καθήκοντα πέραν της αποστολής του. ...».

Στα άρθρα 4 παρ. 3, 9 και 11 παρ. 3 του ν. 2685/99 (Α΄ 35) «Κάλυψη δαπανών μετακινουμένων υπαλλήλων εντός και εκτός Επικρατείας και άλλες διατάξεις» ορίζεται:

Άρθρο 4 Θέσεις μετακινουμένων

«3. Συνοδοί ασφαλείας δικαιούνται την ίδια θέση με το πρόσωπο που συνοδεύουν».

Άρθρο 11 Δαπάνες μετακίνησης μελών της Κυβέρνησης και Υφυπουργών

«3. Οι συνοδοί ασφαλείας διαμένουν στο ίδιο ξενοδοχείο με το πρόσωπο που συνοδεύουν και δικαιούνται τα ίδια έξοδα διανυκτέρευσης».

Άρθρο 9 Ημερήσια αποζημίωση

«1. Ημερήσια αποζημίωση είναι το χρηματικό ποσό που καταβάλλεται στον μετακινούμενο για την κάλυψη των έκτακτων εξόδων, τα οποία προκαλούνται λόγω της μετακίνησης και παραμονής του εκτός έδρας, για εκτέλεση υπηρεσίας. Το ποσό της ημερήσιας αποζημίωσης ορίζεται σε δέκα χιλιάδες (10.000) δραχμές, ανεξάρτητα από τη θέση ή το βαθμό του μετακινούμενου. Το ανωτέρω ποσό δύναται να αναπροσαρμόζεται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών.

2. Η ημερήσια αποζημίωση της παραγράφου 1 του άρθρου αυτού καταβάλλεται:

A. Ολόκληρη α. Όταν οι μετακινούμενοι διανυκτερεύουν σύμφωνα με τις προϋποθέσεις του άρθρου 8 του παρόντος νόμου. β. Όταν οι δαπάνες διανυκτέρευσης και μόνον αυτές καλύπτονται από το Δημόσιο ή Ν.Π.Δ.Δ. ή Νομικά Πρόσωπα Ιδιωτικού Δικαίου (Ν.Π.Ι.Δ.).

B. Το ένα δεύτερο (1/2) της ημερήσιας αποζημίωσης σε περίπτωση που καλύπτονται από ημιδιατροφή.

Γ. Το ένα τρίτο (1/3) της ημερήσιας αποζημίωσης δικαιούνται : α. Για την ημέρα της επιστροφής μετά από διανυκτέρευση. β. Οι μετακινούμενοι σε απόσταση άνω των σαράντα (40) χιλιομέτρων ή δέκα (10) ναυτικών μιλίων και επιστρέφοντες αυθημερόν στην έδρα τους, καθώς και από νησί σε νησί άνω των πέντε (5) ναυτικών μιλίων».

Στα άρθρα 1, 3, 4, 6 παρ. 5 και 8 της κοινής υπουργικής απόφασης με αριθμό 2/72000/002/4-12-2001 «Οδοιπορικά και λοιπά έξοδα, εκπαιδευτική αποζημίωση του αστυνομικού προσωπικού, των συνοριακών φυλάκων και των ειδικών φρουρών της Ελληνικής Αστυνομίας» (Β' 1702), που εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση του ν. 2685/1999, όπως αυτή έχει τροποποιηθεί και ισχύει, ορίζεται:

Άρθρο 1 Έκταση εφαρμογής

«Οι διατάξεις της παρούσας απόφασης αφορούν: 1. Τα οδοιπορικά έξοδα και τις συναφείς αποζημιώσεις του αστυνομικού προσωπικού, των συνοριακών φυλάκων και των ειδικών φρουρών της Ελληνικής Αστυνομίας, που μετατίθενται ή εκτελούν υπηρεσία εκτός έδρας στο εσωτερικό της Χώρας. ...».

Άρθρο 3 Προϋποθέσεις δικαιολόγησης οδοιπορικών

«1. Τα οδοιπορικά έξοδα εκτέλεσης υπηρεσίας συνίστανται στην ημερησία αποζημίωση εκτός έδρας

2. Για οδοιπορικών εξόδων από τους μετακινούμενους για εκτέλεση υπηρεσίας, πρέπει να συντρέχουν οι προϋποθέσεις του άρθρου 7 του Π.Δ. 200/93, όπως ισχύει κάθε φορά.».

Άρθρο 4 Εγκρίσεις μετακινήσεων

«1. Αρμόδιοι για την έγκριση εκτέλεσης υπηρεσίας εκτός έδρας για το αστυνομικό προσωπικό, τους συνοριακούς φύλακες και του ειδικούς φρουρούς είναι οι εξής:...».

Άρθρο 6 Περιπτώσεις μετακινήσεων που δικαιολογούν οδοιπορικά έξοδα εκτέλεσης υπηρεσίας.

« 5. Το προσωπικό της Ελληνικής Αστυνομίας, που μετακινείται εκτός έδρας για εκτέλεση υπηρεσίας που ανάγεται στην αρμοδιότητα άλλων Υπηρεσιών ή Αρχών, δικαιούται οδοιπορικών κλπ. εξόδων και αποζημίωση εκτός έδρας, σε βάρος του προϋπολογισμού του Υπουργείου ή Αρχής, για λογαριασμό των οποίων διατάχθηκε η μετακίνηση».

Άρθρο 8 Ημερήσια αποζημίωση - Δαπάνες διανυκτέρευσης

«1. Το ύψος της ημερήσιας αποζημίωσης για εκτέλεση υπηρεσίας εκτός έδρας, καθώς και οι δαπάνες διανυκτέρευσης καθορίζονται με τον ισχύοντα εκάστοτε νόμο περί κάλυψης δαπανών μετακινούμενων υπαλλήλων εντός και εκτός Επικράτειας και αναπροσαρμόζονται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών. Η αποζημίωση αυτή δεν μπορεί να είναι μικρότερη ή μεγαλύτερη από το καθοριζόμενο κάθε φορά κατώτατο ή ανώτατο όριο αποζημίωσης των δημοσίων υπαλλήλων και στρατιωτικών αντίστοιχα.

2. Για την ημέρα επιστροφής η αποζημίωση υπολογίζεται στο 1/3 της δικαιουμένης. Το ίδιο ισχύει και για τους αυθημερόν επανερχομένους.

3. Ομοίως το 1/3 της δικαιουμένης ημερήσιας αποζημίωσης δικαιολογούν οι εκτελούντες υπηρεσία εκτός έδρας και επανερχόμενοι εντός του αυτού υπηρεσιακού δώρου (αλλαγής, βάρδιας), ανεξάρτητα αν λήγει ημερολογιακά την επόμενη ημέρα».

Στο ν. 4270/2014 «Αρχές δημοσιονομικής διαχείρισης και εποπτείας (ενσωμάτωση της Οδηγίας 2011/85/ΕΕ) - δημόσιο λογιστικό και άλλες διατάξεις» (Α'143), στο άρθρο 14 παρ. 1 περίπτ. στ', στην οποία παραπέμπει η κατωτέρω διάταξη του άρθρου 2 του ν. 4336/2015, ορίζεται ότι:

«στ. Κεντρική Διοίκηση ή Δημόσιο ή Κράτος: περιλαμβάνει την Προεδρία της Δημοκρατίας, τα Υπουργεία και τις Αποκεντρωμένες Διοικήσεις, καθώς και τις Ανεξάρτητες Αρχές που δεν έχουν νομική προσωπικότητα.»

Στα άρθρα 1, 2, 5 παρ. 3, 10 παρ. 4, 11, 15 και 27 του Μέρους Β΄ της Παραγράφου Δ της Υποπαραγράφου Δ9 «Δαπάνες μετακινούμενων εντός και εκτός Επικρατείας» του ν. 4336/2015 «Συνταξιοδοτικές διατάξεις- Κύρωση του Σχεδίου Σύμβασης Οικονομικής Ενίσχυσης από τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Σταθερότητας και ρυθμίσεις για την υλοποίηση της Συμφωνίας Χρηματοδότησης» (Α΄ 94) προβλέπεται ότι:

Άρθρο 1 Ορισμοί

Για τους σκοπούς του παρόντος νόμου, οι πιο κάτω όροι έχουν την ακόλουθη έννοια: 1. Δαπάνες μετακίνησης: τα ποσά που αναγνωρίζει ο φορέας για: α. τα έξοδα κίνησης, β. τα έξοδα διανυκτέρευσης, γ. την ημερήσια αποζημίωση, δ... και ε. 2... 3... 4. Ημερήσια αποζημίωση: το χρηματικό ποσό, το οποίο καταβάλλεται στον μετακινούμενο για την κάλυψη κυρίως των εξόδων διατροφής, κατά τη μετακίνηση και παραμονή του εκτός έδρας.

Άρθρο 2 Πεδίο εφαρμογής

Στις διατάξεις του παρόντος νόμου υπάγονται οι μετακινούμενοι με οποιαδήποτε ιδιότητα, με εντολή φορέα του Δημοσίου, όπως αυτός ορίζεται στην παρ. στ΄ του άρθρου 14 του ν. 4270/2014 (Α΄ 143),, στο εσωτερικό ή το εξωτερικό, για εκτέλεση ή παροχή υπηρεσίας, ειδική αποστολή, για συμμετοχή σε ημερίδες, διημερίδες, συνέδρια, σεμινάρια, εκπαίδευση και μετεκπαίδευση, καθώς και οι μετατιθέμενοι, αποσπώμενοι ή τοποθετούμενοι.

Άρθρο 5 Θέσεις μετακινούμενων

3. Συνοδοί ασφαλείας, καθώς και οι συνοδοί των προσώπων της επόμενης παραγράφου, δικαιούνται την ίδια θέση με το πρόσωπο που συνοδεύουν.

Άρθρο 10 Έξοδα διανυκτέρευσης

4. Οι συνοδοί ασφαλείας καθώς και οι συνοδοί των προσώπων της παραγράφου 4 του άρθρου 5, διαμένουν στο ίδιο ξενοδοχείο με το πρόσωπο που συνοδεύουν.

Άρθρο 11 Ημερήσια αποζημίωση

1. Η ημερήσια αποζημίωση ορίζεται στο ποσό των σαράντα (40) ευρώ, ανεξάρτητα από τη θέση ή το βαθμό του μετακινούμενου. Με την επιφύλαξη της

παραγράφου 5¹ του άρθρου 10 της υποπαραγράφου Δ.9 της παραγράφου Δ του άρθρου 2 του ν. 4336/2015, ποσά ημερήσιας αποζημίωσης υψηλότερα από αυτό της παρούσας παραγράφου, από όπου και αν προβλέπονται, παύουν να ισχύουν².

Άρθρο 15 Δαπάνες μετακίνησης στελεχών των Ενόπλων Δυνάμεων και των Σωμάτων Ασφαλείας, όπως διαμορφώθηκε με το άρθρο 87 του ν. 4864/2021 (Α' 237/2-12-2021) αφού διαγράφηκαν η φράση «εντός αποκλειστικής προθεσμίας» του πρώτου εδαφίου και το τρίτο εδάφιο αυτού³,

«Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται ύστερα από πρόταση των Υπουργών Οικονομικών, Εθνικής Άμυνας, Εσωτερικών, Υποδομών και Μεταφορών, Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής και Τουρισμού, καθορίζονται το ύψος, οι όροι και οι προϋποθέσεις καταβολής των δαπανών μετακίνησης εσωτερικού και η αποζημίωση εκπαίδευσης στα στελέχη των Ενόπλων Δυνάμεων και των Σωμάτων Ασφαλείας. Μέχρι την έκδοση του προεδρικού διατάγματος του προηγούμενου εδαφίου, εξακολουθεί να ισχύει το υφιστάμενο νομοθετικό πλαίσιο που καθορίζει τον τρόπο αποζημίωσης των μετακινήσεων των ανωτέρω στελεχών».

Άρθρο 27 Κατάργηση διατάξεων

¹ Η διάταξη, αφορά τους «τους μετακινούμενους με εντολή του Εθνικού Θεάτρου, του Κρατικού Θεάτρου Βορείου Ελλάδος («Κ.Θ.Β.Ε.») και των Δημοτικών Περιφερειακών Θεάτρων της χώρας («ΔΗ.ΠΕ.ΘΕ.»), (εφεξής θέατρα) σε απόσταση μεγαλύτερη των 50 χιλιομέτρων από την έδρα τους αναγνωρίζονται έξοδα διανυκτέρευσης,», έχει δε τροποποιηθεί με το άρθρο 99 του ν. 5105/24 (Α' 61).

² Το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 1 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο τρίτο παράγραφος 2 του ν. 4405/2016 (Α' 129).

³ Πριν την τροποποίησή της, η διάταξη είχε ως ακολούθως: «α. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται ύστερα από πρόταση των Υπουργών Οικονομικών, Εθνικής Άμυνας, Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης (πρώην Δημοσίας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη) και Οικονομίας, Υποδομών, Ναυτιλίας και Τουρισμού (πρώην Ναυτιλίας και Αιγαίου), εντός αποκλειστικής προθεσμίας εννέα (9) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος, καθορίζονται το ύψος, οι όροι και οι προϋποθέσεις καταβολής των δαπανών μετακίνησης εσωτερικού και η αποζημίωση εκπαίδευσης στα στελέχη των Ενόπλων Δυνάμεων και των Σωμάτων Ασφαλείας. Μέχρι την έκδοση του προεδρικού διατάγματος του προηγούμενου εδαφίου, εξακολουθεί να ισχύει το υφιστάμενο νομοθετικό πλαίσιο που καθορίζει τον τρόπο αποζημίωσης των μετακινήσεων των ανωτέρω στελεχών. Στην περίπτωση μη έκδοσης του ως άνω προεδρικού διατάγματος, εντός της ανωτέρω προθεσμίας, εφαρμογή έχουν οι διατάξεις του παρόντος νόμου». Η παραπάνω αποκλειστική προθεσμία για την έκδοση του προεδρικού διατάγματος παρατάθηκε αρχικά μέχρι τις 30-6-2017 (με το άρθρο 62 του ν. 4430/2016 Α' 205), στη συνέχεια μέχρι τις 30-6-2018 (με το άρθρο 36 παρ. 6 του ν. 4484/2017 Α' 110), τις 31-12-2018 (με το άρθρο 65 παρ. 1 του ν. 4554/2018, Α' 130), τις 31-12-2020 (με το άρθρο 55 του ν. 4701/2020, Α' 128) και τέλος με το άρθρο 32 του ν. 4772/2021 (Α' 17) παρατάθηκε μέχρι τις 31-12-2021.

Από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου καταργούνται τα άρθρα 1 έως 24 και 32 του ν. 2685/1999 (Α΄ 35) με την επιφύλαξη της παρ. 4 του άρθρου 23 του παρόντος, καθώς και κάθε άλλη γενική ή ειδική διάταξη που αντίκειται στις διατάξεις του νόμου αυτού ή ρυθμίζει διαφορετικά τα θέματα που διέπονται από αυτόν, καθώς και οι κατ' εξουσιοδότηση αυτών εκδοθείσες υπουργικές αποφάσεις».

Στο άρθρο 65 παρ. 1 εδάφιο γ΄ του ν. 4554/2018 (Α΄130) «Ρυθμίσεις για τη μετακίνηση των στελεχών των Ενόπλων Δυνάμεων και των Σωμάτων Ασφαλείας και τροποποίηση του άρθρου 22 του ν. 4354/2015» ορίζεται ότι: «γ. Έως την έκδοση του προεδρικού διατάγματος του άρθρου 15 του Κεφαλαίου Β΄ της υποπαραγράφου Δ9 της παρ. Δ΄ του άρθρου 2 του ν. 4336/2015, για τον καθορισμό του τρόπου, του ύψους, των όρων και προϋποθέσεων των δαπανών μετακίνησης των στελεχών των Ενόπλων Δυνάμεων και των Σωμάτων Ασφαλείας εφαρμόζεται το νομοθετικό καθεστώς που ίσχυε κατά τις 31.12.2015. Η παρούσα διάταξη ισχύει από 1.1.2016».

Ερμηνεία και εφαρμογή διατάξεων

Από τις προεκτεθείσες διατάξεις ερμηνευόμενες αυτοτελώς αλλά και σε συνδυασμό μεταξύ τους, ενόψει και όλου του νομικού πλαισίου στο οποίο εντάσσονται, του σκοπού που εξυπηρετούν και την υπαγωγή σ' αυτές των πραγματικών περιστατικών που τέθηκαν υπόψη του Τμήματος, συνάγονται τα ακόλουθα:

4. Οι διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 156 του π.δ. 141/1991 προβλέπουν την υποχρεωτική παροχή συνοδείας ασφαλείας, μεταξύ άλλων, στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, τον Πρωθυπουργό και στα μέλη της Κυβέρνησης. Επιπλέον, οι διατάξεις της παρ. 8 του άρθρου 156 του ίδιου π.δ. ορίζουν ότι το αστυνομικό προσωπικό που διατίθεται για τη συνοδευτική ασφάλεια προσώπων δεν εκτελεί άλλα καθήκοντα πέραν της αποστολής του.

5. Με τις διατάξεις του ν. 4336/2015 (Μέρος Β,΄ Παράγραφος Δ, Υποπαραγράφος Δ9, άρθρο 2), στο πλαίσιο εξορθολογισμού και απλούστευσης των προβλέψεων για την ομαλότερη λειτουργία των μετακινήσεων, εντός και εκτός Επικρατείας, των λειτουργών και υπαλλήλων του δημόσιου τομέα και εκσυγχρονισμού του υφιστάμενου θεσμικού πλαισίου, θεσμοθετήθηκαν σε ενιαία βάση οι προϋποθέσεις μετακίνησης των παραπάνω προσώπων και

περιγράφονται αναλυτικά και με αντικειμενικό για όλους τρόπο οι καταβαλλόμενες παροχές για κάλυψη των σχετικών δαπανών. Στο πλαίσιο αυτό, στο άρθρο 1 του Κεφαλαίου Α΄ της Υποπαραγράφου Δ9 του ως άνω νόμου, παρουσιάζονται με σαφή και μόνιμο τρόπο οι βασικές έννοιες, όπως δαπάνες μετακίνησης, έξοδα κίνησης, διανυκτέρευσης, ημερήσια αποζημίωση κλπ. για να αποφεύγονται τυχόν ερμηνευτικές διαφωνίες μεταξύ των διαφόρων υπηρεσιών, ενώ στο άρθρο 2 ορίζεται ότι στο πεδίο εφαρμογής των διατάξεων του νόμου αυτού υπάγονται, μεταξύ άλλων, οι μετακινούμενοι με οποιαδήποτε ιδιότητα, με εντολή φορέα του Δημοσίου, όπως αυτός ορίστηκε στην περ. στ΄ της παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 4270/2014. Περαιτέρω, στο άρθρο 11 του ν. 4336/2015, προκειμένου να υπάρξει εναρμόνιση με τη σύγχρονη πραγματικότητα, η ημερήσια αποζημίωση καθορίζεται στο ποσό των σαράντα (40) ευρώ και ορίζεται ρητά ότι ποσά υψηλότερα από αυτό από όπου και αν προβλέπονται παύουν να ισχύουν, στο δε άρθρο 27 περιέχεται γενική καταργητική ρήτρα των προγενέστερων διατάξεων για τις μετακινήσεις του ν. 2685/1999 (άρθρα 1 έως 24 και 32) και των υπουργικών αποφάσεων που είχαν εκδοθεί κατ' εξουσιοδότησή του, καθώς και κάθε άλλης γενικής ή ειδικής διάταξης που αντίκειται στις διατάξεις του εν λόγω νόμου (4336/2015) ή ρυθμίζει με διαφορετικό τρόπο τα θέματα που διέπονται από αυτόν. Στην έννοια, εξάλλου, του φορέα του Δημοσίου, κατά τη ρητή διάταξη της περ. στ΄ της παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 4270/2014, στο οποίο παραπέμπει η παραπάνω διάταξη, περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, και τα Υπουργεία.

6. Εξάλλου, από τη γραμματική ερμηνεία της ειδικής διάταξης του άρθρου 15 του ν. 4336/2015, τόσο πριν όσο και μετά την τελευταία τροποποίησή της με το άρθρο 87 του ν. 4864/2021 (Α΄ 237), συνάγεται, ότι ο νομοθέτης για τα στελέχη των Ενόπλων Δυνάμεων και των Σωμάτων Ασφαλείας, σε αντίθεση με τις γενικές ως άνω προβλέψεις του ν. 4336/2015 για τους δημοσίους υπαλλήλους, επιφυλάχθηκε να καθορίσει με προεδρικό διάταγμα το ύψος, τους όρους και τις προϋποθέσεις καταβολής των δαπανών μετακίνησης εσωτερικού. Διατήρησε δε ρητά το υφιστάμενο νομοθετικό πλαίσιο μέχρι την έκδοση του διατάγματος, η προθεσμία για την οποία παρατάθηκε διαδοχικά με διατάξεις νόμων έως και την 31-12-2021, μέχρι την κατάργησή της με το άρθρο 87 του ν. 4864/2021. Ως υφιστάμενο νομοθετικό πλαίσιο, που καθορίζει τον τρόπο αποζημίωσης των μετακινήσεων των ανωτέρω στελεχών των Σωμάτων

Ασφαλείας, νοείται αυτό που ίσχυε στις 31-12-2015, σύμφωνα με το άρθρο 65 παρ. 1 του ν. 4554/2018. Τούτο ορίζεται ρητά στην εν λόγω διάταξη ενώ, εξάλλου, ούτε με τις σχετικές για τις παρατάσεις διατάξεις ούτε με τη διάταξη του άρθρου 87 του ν. 4864/21, που κατέργησε την αποκλειστική προθεσμία έκδοσης του διατάγματος, θεσπίστηκε νέα ουσιαστική ρύθμιση (τροποποιητική ή καταργητική) που να αφορά το εφαρμοστέο για τις επίμαχες δαπάνες καθεστώ. Προς επιβεβαίωση των ανωτέρω, η διάταξη του άρθρου 87 του ν. 4864/2021 προέβλεπε την κατάργηση του γ' εδαφίου του άρθρου 15 του ν. 4336/2015, που όριζε ότι εφαρμόζονται οι διατάξεις του τελευταίου αυτού νόμου, σε περίπτωση μη έκδοσης του διατάγματος (Ολομ ΝΣΚ 61/2024).

7. Το κατά την 31-12-2015 και μέχρι σήμερα υφιστάμενο νομοθετικό πλαίσιο για το ύψος της ημερήσιας αποζημίωσης που δικαιούνται τα μετακινούμενα στο εσωτερικό στελέχη των Σωμάτων Ασφαλείας, αποτελούν οι διατάξεις του ν. 2685/1999 και της, κατ' εξουσιοδότηση του νόμου αυτού εκδοθείσας, ΚΥΑ των Υπουργών Οικονομικών και Δημόσιας Τάξης με αριθμό 2/72000/0022/4-12-2001 (Β' 1702) «*Οδοιπορικά και λοιπά έξοδα, εκπαιδευτική αποζημίωση του αστυνομικού προσωπικού, των συνοριακών φυλάκων και των ειδικών φρουρών της ελληνικής αστυνομίας*», όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει.

8. Ειδικότερα, το άρθρο 9 παρ. 1 του ν. 2685/1999 προβλέπει, ότι ημερήσια αποζημίωση είναι το χρηματικό ποσό που καταβάλλεται στον μετακινούμενο για την κάλυψη των έκτακτων εξόδων, τα οποία προκαλούνται λόγω της μετακίνησης και παραμονής του εκτός έδρας, για εκτέλεση υπηρεσίας. Το ποσό της ημερήσιας υπηρεσίας ορίζεται σε δέκα χιλιάδες (10.000) δραχμές, το οποίο σήμερα αντιστοιχεί σε 29,35 ευρώ, ανεξάρτητα από τη θέση ή το βαθμό του μετακινούμενου. Το ανωτέρω ποσό δύναται να αναπροσαρμόζεται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών. Περαιτέρω, οι διατάξεις της, κατ' εξουσιοδότηση του ν. 2685/99 εκδοθείσας, με αριθμό 2/72000/0022/4-12-2001 (Β' 1702) κοινής απόφασης των Υπουργών Οικονομικών και Δημόσιας Τάξης, όπως έχουν τροποποιηθεί και ισχύουν, ορίζουν το πεδίο εφαρμογής της (άρθρο 1), τα κατά περίπτωση αρμόδια όργανα της ΕΛ.ΑΣ. για την έκδοση των σχετικών εγκρίσεων μετακίνησης (άρθρο 4), ενώ με τις διατάξεις της παρ. 5 του άρθρου 6 αυτής ορίζεται ότι το προσωπικό της Ελληνικής Αστυνομίας, που μετακινείται εκτός έδρας για εκτέλεση υπηρεσίας που ανάγεται στην αρμοδιότητα άλλων Υπηρεσιών ή Αρχών, δικαιούται οδοιπορικών εξόδων κλπ. εξόδων και

αποζημίωση εκτός έδρας, σε βάρος του προϋπολογισμού του Υπουργείου ή Αρχής, για λογαριασμό των οποίων διατάχθηκε η μετακίνηση. Περαιτέρω, στο άρθρο 8 της εν λόγω ΚΥΑ ορίζεται, ότι το ύψος της ημερήσιας αποζημίωσης για εκτέλεση υπηρεσίας εκτός έδρας, καθώς και οι δαπάνες διανυκτέρευσης καθορίζονται με τον ισχύοντα εκάστοτε νόμο περί κάλυψης δαπανών μετακινούμενων υπαλλήλων εντός και εκτός Επικράτειας και αναπροσαρμόζονται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών. Η αποζημίωση αυτή δεν μπορεί να είναι μικρότερη ή μεγαλύτερη από το καθοριζόμενο κάθε φορά κατώτατο ή ανώτατο όριο αποζημίωσης των δημοσίων υπαλλήλων και στρατιωτικών αντίστοιχα. Για την ημέρα επιστροφής η αποζημίωση υπολογίζεται στο 1/3 της δικαιούμενης. Το ίδιο ισχύει και για τους αυθημερόν επανερχόμενους. Ομοίως το 1/3 της δικαιούμενης ημερήσιας αποζημίωσης δικαιολογούν οι εκτελούντες υπηρεσία εκτός έδρας επανερχόμενοι εντός του αυτού υπηρεσιακού δώρου (αλλαγή βάρδιας), ανεξάρτητα αν λήγει ημερολογιακά την επόμενη μέρα. Ενόψει της διάταξης του άρθρου 65 παρ. 1 εδάφ. γ' του ν. 4554/2018, η ανωτέρω αναφορά στον «*εκάστοτε νόμο περί κάλυψης δαπανών*» και στο «*καθοριζόμενο κάθε φορά κατώτατο ή ανώτατο όριο*» δεν καταλαμβάνει ρυθμίσεις μεταγενέστερες της 31-12-2015.

9. Τα παραπάνω ισχύουν και για το αστυνομικό προσωπικό που εκτελεί καθήκοντα συνοδείας ασφαλείας, δεδομένου ότι τόσο οι διατάξεις του ν. 2685/99 (άρθρα 4 παρ. 3 και 11 παρ. 3) όσο και του ν. 4336/2015 (άρθρο 5 παρ. 3 και 10 παρ. 4 της υποπαρ. Δ.9 της παραγράφου Δ του άρθρου 2) εισάγουν παρέκκλιση μόνο ως προς τη θέση μετακίνησης και τη διανυκτέρευση που δικαιούται το ως άνω προσωπικό και δεν διαφοροποιούνται ως προς το ύψος της ημερήσιας αποζημίωσης. Δεν ασκεί δε επιρροή από ποιο όργανο εκδίδεται η απόφαση μετακίνησης ούτε ποιον προϋπολογισμό βαρύνει η σχετική δαπάνη.

10. Επομένως, το ύψος της ημερήσιας αποζημίωσης κατά την 31-12-2015 καθορίζεται από τη διάταξη του άρθρου 9 του ν. 2685/1999 και την κατ' εξουσιοδότηση του νόμου αυτού ΚΥΑ με αριθμό 2/72000/0022/4-12-2001 (Β' 1702) των Υπουργών Οικονομικών και Δημόσιας Τάξης, όπως η απόφαση αυτή έχει τροποποιηθεί και ισχύει, για όλα τα στελέχη των Σωμάτων Ασφαλείας, μεταξύ των οποίων και για το αστυνομικό προσωπικό που εκτελεί καθήκοντα συνοδείας ασφαλείας, εφόσον ο νόμος δεν διακρίνει σχετικά.

Απάντηση

11. Με βάση τα προεκτεθέντα, στο ερώτημα που υποβλήθηκε, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Α΄ Τμήμα) γνωμοδοτεί, ομόφωνα, ως εξής:

Το ύψος της ημερήσιας αποζημίωσης για τα στελέχη των Σωμάτων Ασφαλείας, μεταξύ των οποίων και το αστυνομικό προσωπικό που εκτελεί καθήκοντα συνοδείας ασφαλείας, ρυθμίζεται νομίμως, μέχρι την έκδοση του προβλεπόμενου στο άρθρο 15 του ν. 4336/2015 προεδρικού διατάγματος, από τη διάταξη του άρθρου 9 του ν. 2685/1999 και την εκδοθείσα κατ' εξουσιοδότηση του νόμου αυτού ΚΥΑ με αριθμό 2/72000/0022/4-12-2001 (Β΄ 1702) των Υπουργών Οικονομικών και Δημόσιας Τάξης, ανεξαρτήτως του οργάνου που εκδίδει την απόφαση μετακίνησης και του προϋπολογισμού τον οποίο βαρύνει η σχετική δαπάνη.

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Αθήνα, 5 Δεκεμβρίου 2024

Η Πρόεδρος

Η Εισηγήτρια

Ψηφιακά υπογεγραμμένο από
GEORGIA PAPADAKI
Ημερομηνία: 2024.12.05 14:30:23

**Στυλιανή Χαριτάκη
Αντιπρόεδρος ΝΣΚ**

**Γεωργία Παπαδάκη
Νομική Σύμβουλος του Κράτους**